

陕西省山阳县晚奥陶世 *Agetolites* 属之新种

林 宝 玉

(地质部地质科学研究所)

1958 年, 秦岭区域地质测量大队在陕西省山阳县一带进行区域地质测量时, 在所谓早志留世地层中采集了许多化石, 计有床板珊瑚、腕足类和海百合茎等。据该队资料, 该地地层岩性下部主要为灰色、灰黑色、灰黄色钙质千枚岩, 薄层灰岩; 上部为石灰岩、千枚岩、砂岩, 共厚约 400 余米。其与下伏早中奥陶世地层呈平行不整合接触, 与上复中、晚志留世地层呈整合接触。床板珊瑚等化石采自上部灰岩层中。

腕足类和海百合茎没有鉴定结果。床板珊瑚经研究有: *Agetolites shanxiensis* Lin 和 *Agetolites minor* Lin。两者皆为新种, 根据种群无法确定时代。但 *Agetolites* 属广泛分布于苏联哈萨克斯坦和天山一带的晚奥陶世至早志留世 (兰德维利组) 地层中; 在我国江西玉山县一带的晚奥陶世地层中亦广泛分布。

最近, 根据研究苏联中亚地区的苏联床板珊瑚学者来信说, 过去在苏联哈萨克斯坦地区找到的所谓早志留世的 *Agetolites* 属的种, 发现与日射珊瑚类的 *Plasmoporella convextabulata* Kiaer, *Pl. bifida* Bond., *Acdalopora kiaeri* Kim 及许多床板珊瑚、腕足类和头足类等共生, 因此, 其时代可能属晚奥陶世; 同时, 它的分布范围除上述地区外, 亦见于苏联帕米尔、北极圈内的乌拉尔一带的相当层位中。日射珊瑚 *Plasmoporella*, *Acdalopora* 等皆是见于我国新疆、青海、江西、浙江及苏联等地区晚奥陶世地层中的标准属, 而且哈萨克斯坦的这一床板珊瑚和日射珊瑚组合与江西玉山一带晚奥陶世组合几完全相同。因此, 从目前资料来看, *Agetolites* 属是分布极广泛的、仅见于晚奥陶世的标准属。

根据上述分析, 可以认为, 陕西山阳县一带含 *Agetolites* 属的地层时代应属晚奥陶世, 而不应该是早志留世。*Agetolites* 属在陕南的发现, 也大大地丰富了我国南部与苏联奥陶纪地层的对比。

本文在完成过程中, 承制片室和照相室为本文化石化片和照相, 苏联学者 А. И. Ким 供给最新资料, 作者在此表示感谢。

科 *Theciidae* Milne-Edwards et Haime, 1850, emend. Sokolov, 1950

亚科 *Antherolitinae* Sokolov, 1955

属 *Agetolites* Sokolov, 1950

“不大的块状复体, 外形半球状, 由相当大的、具紧密挤压的体壁的多角柱形个体组成。隔壁构造为长的薄板状, 两列, 长隔壁几伸达个体中央, 隔壁数目不超过 24 个。大的联接孔沿个体角上分布, 并且时常沟通三个相邻个体。床板水平, 微弯曲”(据 Б. С. 索科洛夫, 1955 年)。

时代: 晚奥陶世

属型: *Agetolites mirabilis* Sokolov, 见于苏联哈萨克斯坦晚奥陶世地层中 (B. C. Соколов, 1955 年, 150 页, 图版 IX, 图 6—7; 插图 23)。

***Agetolites shanxiensis* Lin (新种)**

(图版 I, 图 1a—b)

特征: 块状复体, 由许多个体组成。个体横切面呈多边形, 直径 2.5—4 毫米。隔壁构造为薄板状, 两列; 长隔壁长度一般为个体半径的 $\frac{3}{5}$, 数目为 8—10 个, 短隔壁极短。体壁薄。角孔圆形, 直径为 0.3—0.4 毫米。床板完整, 上凸, 在 5 毫米垂直长度内有 5—8 个。

描述: 复体块状, 外形不明, 大小为 $80 \times 40 \times 50$ 毫米, 由许多个体组成。个体横切面呈多边形, 4—8 边形, 一般为 5—8 边形。个体直径为 2.2—4.3 毫米, 多数为 2.5—4 毫米, 个体大小略有差异。体壁薄, 稍为弯曲, 厚度为 0.15—0.2 毫米, 中间缝明显。角孔圆形, 直径为 0.3—0.4 毫米, 它们之间的相近边缘距为 0.6—0.7 毫米。隔壁构造为薄板状, 长短两列。长隔壁长度为个体半径 $\frac{3}{5}$, 其基部未见加厚呈三角形, 数目为 8—10 个; 短隔壁极短。床板绝大多数完整, 规则的上凸, 偶见不完整, 在 5 毫米的垂直长度内见 5—8 个。

比较: 根据个体直径, 新种接近 *Agetolites asiaticus* Kim (A. И. Ким, 1960 年, 173—174 页, 图版 30, 图 1) 和 *Agetolites yushanensis* Lin (林宝玉, 1960 年, 58 页, 图版 VII, 图 1a—b; 图版 VIII, 图 1a—b, 2a—b; 图版 IX, 图 1a—b)。不同于前者为床板规则上凸, 密度小, 联接孔直径小和间距大; 不同于后者为 (1) 床板规则上凸, 密度小, (2) 联接孔间距小, (3) 体壁薄些。

产地: 陕西山阳县漫川区, 标本野外号码: XI-4790 化(正型)。

***Agetolites minor* Lin (新种)**

(图版 I, 图 2a—b, 3a—b)

特征: 块状复体, 由许多多角柱形的个体组成。个体直径为 2.5—3 毫米。体壁稍厚。隔壁长短两列, 薄板状, 其数目为 18—20 个。床板完整, 水平, 在 5 毫米垂直长度内见 11—12 个。

描述: 复体块状, 外形不明, 有两块标本, 大小分别为 $120 \times 60 \times 40$ 和 $60 \times 60 \times 30$ 毫米。个体横切面为 5—6 边形, 直径 2—3 毫米, 一般为 2.5—3 毫米。体壁稍厚, 厚度为 0.2 毫米, 中间缝明显。隔壁为薄板状, 长短两列, 长隔壁长度为个体半径的 $\frac{3}{5}$ 左右, 短隔壁短, 总数为 18—20 个。联接孔大小不明。床板完整、水平, 在 5 毫米垂直长度内见 11—12 个。

比较: 根据一般特点, 新种与 *Agetolites asiaticus* Kim 和 *Agetolites yushanensis* Lin 相似, 但个体直径小, 床板完整、水平。

产地: 陕西山阳县照川区。标本野外号码: XI-6659/1a 化及 XI-8 (检)[正型]。

参 考 文 献

- [1] 林宝玉, 1960: 江西玉山晚奥陶世床板珊瑚化石. 古生物学报, 8 卷, 1 期.
[2] Соколов, Б. С., 1955: Табуляты палеозоя Европейской части СССР. Введение. Общие вопросы систематики и истории развития Табулят. Труды ВНИГРИ, нов. сер., вып. 85.
[3] Ким, А. И., 1960: В Книге "Новые виды древних растений и беспозвоночных СССР. Часть первая." ВСЕГЕИ.

НОВЫЕ ВИДЫ *AGETOLITES* ИЗ ВЕРХНИЙ ОРДОВИКСКИХ
ОТЛОЖЕНИЙ УЕЗДА ШАНЬЯН ПРОВИНЦИИ ШЭНЬСИ

Лин Бао-юй

(Академия Геологических наук Министерства Геологии)

(резюме)

ОПИСАНИЕ ФАУНЫ

Семейство *Theciidae* Milne-Edwards et Haime, 1850, emend. Sokolov, 1950Подсемейство *Antherolitinae* Sokolov, 1955Род *Agetolites* Sokolov, 1955*Agetolites shanxiensis* Lin, sp. nov.

(Табл. I, фиг. 1a—b)

Полипняки массивные, образованы многочисленными призматическими кораллитами. Диаметр кораллитов обычно колеблется в пределах от 2.5—4мм. Стенки тонкие, толщина их равна 0.15—0.2мм. Поры круглые, диаметр до 0.4мм. Септы пластинчатые, тонкие, количество их равно 16—20. Днища полные, выпуклые, на 5мм приходится 5—8.

Сравнение. По размеру кораллитов описываемый вид имеет сходство с *Agetolites asiaticus* Kim (А. И. Ким, 1960, стр. 173—174, табл. 30, фиг. 1) и *Agetolites yüshanensis* Lin (Лин Бао-юй, 1960, стр. 58, табл. VII, фиг. 1a—b; Табл. VIII, фиг. 1a—b, 2a—b; Табл. IX, фиг. 1a—b). От *Agetolites asiaticus* Kim настоящая форма отличается выпуклыми днищами и более маленькими порами; От *A. yüshanensis* Lin это вид отличается выпуклыми днищами и тонкими стенками.

Местонахождение. Провинция Шэньси, уезд Шаньян, Обр. XI-4790 化 (Голотип).

Agetolites minor Lin, sp. nov.

(Табл. I, фиг. 2a—b, 3a—b)

Полипняки массивные, сложенные многочисленными призматическими кораллитами диаметром 2.5—3мм. Толщина стенок 0.2мм. Количество септ обоях порядков колеблется от 18—22. Днища полные, горизонтальные, на 5мм приходится 11—12.

Сравнение. Это вид отличается от *Agetolites asiaticus* Kim более маленькими диаметрами кораллитов и полными днищами.

Местонахождение. Провинция Шэньси, уезд Шаньян, Обр. XI-6659/1a 化, XI-8 (检) (Голотип).

图 版 說 明

图 版 I

1. *Agetolites shanxiensis* Lin (新种)

陕西省山阳县漫川区刘沟,晚奥陶世,标本野外号 碣 XI-4790 化(正型)。

1a. 纵切面, $\times 4$ 。

1b. 横切面, $\times 4$ 。在图的上方见清楚的角孔和隔板。

2. *Agetolites minor* Lin (新种)

陕西省山阳县罩川区板庙乡板庙河东河河谷,晚奥陶世。标本野外号 碣 XI-6659/1a 化。

2a. 横切面, $\times 4$ 。

2b. 纵切面, $\times 4$ 。见完整,水平的床板。

3. *Agetolites minor* Lin (新种)

陕西省山阳县照川区响嘴河中部河谷左边,晚奥陶世。标本野外号 碣 XI-8 (检)[正型]。

3a. 横切面, $\times 4$ 。

3b. 纵切面, $\times 4$ 。

Таблица I

Фиг. 1. *Agetolites shanxiensis* Lin (sp. nov.)

Провинция Шэньси, уезд Шаньян. Верхний ордовик

Обр. XI-4790 化 (голотип).

1a: Продольное сечение, $\times 4$.

1b. Поперечное сечение, $\times 4$.

Фиг. 2. *Agetolites minor* Lin (sp. nov.)

Провинция Шэньси, уезд Шаньян. Верхний ордовик

Обр. XI-6659/1a 化。

2a. Поперечное сечение, $\times 4$.

2b. Продольное сечение, $\times 4$.

Фиг. 3. *Agetolites minor* Lin, (sp. nov.)

Провинция Шэньси, уезд Шаньян. Верхний ордовик

Обр. XI-8 (检) (голотип).

3a. Поперечное сечение, $\times 4$.

3b. Продольное сечение, $\times 4$.

